

Danmarks nye luftforsvar: fra kontrakt til militær kapacitet

Datum 13.10.2026
Subjekt Danish Defence Acquisition and Logistics Organisation - FMI/DALO
Autor Oliver Nordahl Johansen
Region Denmark
Kategorie Military industry, State institutions, Security

Danmarks største våbenindkøb nogensinde er nu ved at bevæge sig fra underskrevne kontrakter til reel militær kapacitet. Det første missilsystem er leveret, og arbejdet med at opbygge Danmarks fremtidige jordbaserede luftforsvar er i fuld gang.

Af: Oliver Nordahl Johansen, FMI KOM

Det første af fire nye systemer er leveret, og Air Defence Wing, der råder over det jordbaserede luftforsvar (JBL), er ved at etablere endnu en lokation i Tirstrup. Nu gælder det den næste fase med ansættelse og uddannelse af personel samt modtagelse og integration af de nye systemer i Forsvaret.

Fire systemer skal skabe et fleksibelt forsvar

Det nye jordbaserede luftforsvar kommer til at bestå af det norsk-amerikanske NASAMS, det franske VL MICA, det tyske IRIS-T SLM og det langtrækkende franske SAMP/T NG. De tre første dækker mellemdistancen - 5 til 50 kilometer - mens SAMP/T NG, som det langtrækkende, har en markant længere rækkevidde.

Udover rækkevidde og hastighed i anskaffelsen har et afgørende krav for valget af systemerne været høj mobilitet. Systemerne skal kunne flyttes hurtigt og indsættes dér, hvor der er brug for det.

Oberst Jan Toft har stået i spidsen for JBL-programmet og er manden, der har underskrevet kontrakterne på de fire nye systemer. I dag leder han Air Defence Wing.

"Når vi inden for tre-fire år bliver fuldt operationelle og har fået integreret alle systemer, kan vi sammensætte et stærkt og højmobilt luftforsvar, der er svært for modstanderen at afkode," fortæller Jan Toft.

Beskytter landet

Udviklingen af moderne missiler, droner og andre luftbårne trusler har ændret kravene til Europas forsvar. Derfor har Danmark besluttet at opbygge en evne, der kan beskytte landet bedre mod trusler fra luften.

For Jan Toft er opgaven med at omsætte kontrakterne til militær kapacitet en konkretisering af den motivation, der fik ham til at søge ind i Forsvaret for mere end 30 år siden.

"Det her med at passe på hjemmebasen, familien og fædrelandet er netop, hvorfor jeg startede som soldat. Jeg ville gerne give mit bidrag til at forsvare landet og min familie. Og det føler jeg i høj grad, at jeg bidrager til her 30 år senere," fortæller Jan.

Jan Toft har været med fra starten i opbygningen af Danmarks nye jordbaserede luftforsvar

Indkøbet er kun begyndelsen

Selvom de største kontrakter er underskrevet, er en stor del af arbejdet først lige begyndt.

Air Defence Wing er i gang med at udvide til den tidligere flyvestation i Tirstrup, hvor nye faciliteter skal understøtte opbygningen af det jordbaserede luftforsvar. Samtidig skal de nye missilsystemer gennem juridisk godkendelse og sikkerhedsakkreditering, før de kan integreres i Forsvarets øvrige systemer. Man skal blandt andet sikre, at systemerne lever op til alle sikkerhedskrav, inden de bliver en del af den operative struktur.

Parallelt skal der underskrives kontrakter på støtteudstyr, og nye soldater og specialister skal rekrutteres og uddannes.

"Det er ikke så let som bare at sige køb, køb, køb. Det handler lige så meget om at bygge, bygge, bygge. Om at uddanne, uddanne, uddanne. Og om at rekruttere, rekruttere, rekruttere. Indkøbet er kun det første skridt," siger Jan Toft.

Uddannelsen er allerede i gang

Det første NASAMS-system er leveret, og det seneste år har soldater fra Air Defence Wing været i Norge for at uddanne sig på systemet. Nu fortsætter uddannelsen i Danmark, hvor flere enheder gradvist bliver oplært.

Samtidig er danske soldater allerede sendt til Frankrig for at lære SAMP/T-systemet at kende. Målet er, at personellet er klar til hurtigt at tage systemet i brug, når det ankommer, så vi løbende får udbygget vores forsvarsevne i løbet af de kommende år.

<https://www.fmi.dk/da/nyheder/2026/jbl-status-2026>